

TOEZICHTSTATUUT
STICHTING OPENBARE SCHOLENGROEP
VLAARDINGEN SCHIEDAM

Versie 27 september 2012

Algemene uitgangspunten

De stichting kent een bestuursstructuur waarin bestuur en toezicht zijn gescheiden in respectievelijk de bestuurder(s) en de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht geeft statutair en feitelijk voluit de bevoegdheid aan de bestuurder(s) om al het strategisch, tactisch en operationeel beleid te voeren, dat deze in zijn hoedanigheid als verantwoordelijk bestuur nodig acht. Dat beleid is onderhevig aan het toezicht van de Raad van Toezicht. Deze ziet er op toe dat de doelstellingen worden behaald die wettelijk en maatschappelijk van de stichting mogen worden verwacht, en dat de algemene gang van zaken en het opereren in zijn algemeenheid geschiedt op een te verantwoorden wijze.

Om die toezichthoudende verantwoordelijkheid naar behoren te vervullen, expliciteert en codificeert de Raad van Toezicht zijn werkwijze, in aansluiting en aanvulling op datgene wat daarover reeds in de statuten is geregeld. Het toezichtstatuut is daarnaast verbonden aan het reglement van de Raad van Toezicht en maakt daar onverbrekkelijk onderdeel van uit.

Het feit dat de stichting een maatschappelijke organisatie is, die uit algemene middelen wordt gefinancierd, vereist een bewust verantwoordelijkheidsgevoel ten opzichte van die maatschappij.

Vertrouwen van de relevante maatschappelijke belanghebbenden, goed maatschappelijk ondernemerschap, integriteit, transparantie, voldoende onafhankelijkheid tussen bestuur en toezicht, betrouwbaarheid en het afleggen van verantwoording, zijn essentiële voorwaarden om geloofwaardig en controleerbaar te voldoen aan de wettelijke en maatschappelijke opdracht.

Grondslag

De Raad van Toezicht baseert zich in zijn handelen op de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO-Raad. Periodiek zullen Raad van Toezicht en Bestuur evalueren in hoeverre dit statuut en het feitelijk handelen van beide organen met deze code in overeenstemming zijn.

Opzet

De Raad van Toezicht houdt bij de inrichting en regulering van zijn eigen werkzaamheden rekening met een drietal taakgebieden:

1. De relatie van de Raad van Toezicht met de maatschappij. Dat vereist een aantal spelregels die betrekking hebben op het maatschappelijk legitimeren en verantwoorden, op het identificeren van de relevante belanghebbenden en op de wijze waarop informatie met deze wordt onderhouden.
2. De relatie van de Raad van Toezicht met de uitvoeringsorganisatie in het algemeen en de bestuurder in het bijzonder. Dat vereist een aantal spelregels over de wijze waarop de Raad van Toezicht invulling geeft aan zijn rol van intern toezichthouder, welke voorwaarden hij daarvoor zal scheppen en welke instrumenten daarbij zullen en/of kunnen worden ingezet.
3. Voorgaande taakgebieden stellen ook algemene eisen aan het werk van de Raad van Toezicht in termen van eenheid van optreden, van agendavoering, van

terughoudendheid bij operationele thema's, kortom al wat voor het verantwoord functioneren van de Raad van Toezicht van belang is. Ook op deze terreinen is modificering geboden.

Dit toezichtstatuut volgt bovengenoemde indeling.

Status

Dit toezichtstatuut dient ter aanvulling op hetgeen is geregeld in de statuten van de stichting. Waar het afwijkt of strijdigheid doet vermoeden met de statuten, prevaleren de statuten.

Het toezichtstatuut is bedoeld voor extern en intern gebruik. De Raad van Toezicht stelt met dit statuut externe belanghebbenden in staat zijn werkwijze te zien, hetgeen past bij het belang dat de Raad van Toezicht hecht aan publieke verantwoording en transparantie van maatschappelijk opereren.

Het intern gebruik is wellicht nog belangrijker. De Raad van Toezicht brengt hiermee, in aanvulling op wat reeds in de statuten is geregeld, onder woorden welke regels het passend acht voor maximale uitoefening van zijn rol en verplicht zich als geheel, en als toezichthouders afzonderlijk, tot naleving van deze regels.

Deze regels zullen regelmatig opnieuw in de Raad van Toezicht worden besproken en zijn derhalve voortdurend voorwerp van onderhoud en verbetering. Dat betekent dat elke wijziging van beleid van de Raad van Toezicht op dit punt in dit statuut wordt verwerkt en dat daarmee het statuut zijn interne en externe werking behoudt.

Vastgesteld door de Raad van Toezicht op 27 september 2012

Naam en handtekening

Naam en handtekening

Deel 1: Spelregels inzake de relatie van de Raad van Toezicht met de maatschappij

Verantwoordelijkheid ten opzichte van de maatschappij: algemeen

- De Raad van Toezicht ziet zichzelf:
als een orgaan dat de verantwoordelijkheid draagt om uit naam van degenen die het als de morele en formele eigenaren beschouwt (te weten de maatschappij, de burgerij) en met een goed oog voor de belangen van andere relevante belanghebbenden, erop toe te zien dat de organisatie een prestatie levert die aan deze kan worden verantwoord.

Legitimatatie

- De stichting ontleent zijn verantwoordelijkheid voor openbaar onderwijs aan het mandaat dat de gemeenten in het werkgebied aan hem hebben verstrekt. Dat maakt die gemeenten tot formele eigenaren aan welke in elk geval de prestatie is verschuldigd voorzover deze met hen is overeengekomen.
Die overeenkomst omvat in elk geval de waarborging van het openbare karakter en van de continuïteit van het openbaar onderwijs onder het gezag van de stichting.
- De stichting ontleent zijn verantwoordelijkheid daarnaast aan de morele verplichting die zij draagt om recht te doen aan al diegenen die een gerechtvaardigd belang hebben in de stichting.
- Voor een goed begrip van wat die verplichting inhoudt, maakt de Raad van Toezicht binnen de categorie “belanghebbenden” onderscheid tussen:
 - ouders en toekomstige ouders die, meer dan wie ook, bestaansredenen geven aan de stichting en daarom als “morele eigenaren” worden beschouwd;
 - leerlingen en toekomstige leerlingen die als consumenten van de stichting worden beschouwd;
 - andere belanghebbenden, zijnde al diegenen die anderszins betrokken zijn bij de stichting en aan wier gerechtvaardigde belang recht moet worden gedaan.
- De Raad van Toezicht acht het zijn verantwoordelijkheid om zowel met de formele eigenaar als met de andere relevante belanghebbenden contact of voeling te houden, voorzover hun belang strekt.
- De Raad van Toezicht stelt zich daarnaast in verbinding met relevante maatschappelijke belanghebbenden als de Raad van Toezicht dat voor legitimatie en verantwoording van zijn beslissingen nodig of gewenst vindt, op nader en van geval tot geval te bepalen wijze.

- Bij alles wat de Raad van Toezicht doet en besluit, staat de betekenis van de stichting voor de regio waar deze opereert voorop.

Verantwoording

- Behalve aan de gemeenten en buiten de met hen overeengekomen punten is de Raad van Toezicht geen formele, wel morele, verantwoording verschuldigd aan de relevante maatschappelijke belanghebbenden.
- De Raad van Toezicht verantwoordt zich aan dezen, tenminste door:
 - de verantwoording aan de gemeenten te verrichten, zoals in de statuten is vastgelegd;
 - openbaarmaking van het onderhavige toezichtstatuut;
 - openbaarmaking van de ijkpunten van toezicht, waarop het de prestatie en het opereren van de stichting beoordeelt;
 - inzage te geven in de samenstelling van de Raad van Toezicht en de achtergrond van zijn leden, alsmede in de aan deze verstrekte vergoeding voor hun toezichthoudende rol.

Positie gemeenschappelijke medezeggenschapsraad in relatie tot maatschappelijke legitimatie en verantwoording

- De Raad van Toezicht ziet de GMR als een vertegenwoordigend orgaan van twee categorieën belanghebbenden: ouders-leerlingen en personeel. In het kader van de eerder genoemde “verbinding” met belanghebbenden heeft de Raad van Toezicht periodiek (tenminste eenmaal per jaar) overleg met de GMR over beslissingen of voornemens die de Raad van Toezicht niet aan de bestuurder heeft gedelegeerd en voorzover de GMR daarin een wettelijke advies- dan wel instemmingsbevoegdheid heeft.
- De Raad van Toezicht rekent tot de eigen beslissingen of voornemens uit voorgaand punt:
 - de beslissingen welke het statutair aan zichzelf heeft voorbehouden;
 - de ijkpunten van toezicht op de prestatie van de stichting.

Formeel eigenaarschap en benoemingsrecht

- De gemeenten waarin de stichting werkzaam is, benoemen de leden van de Raad van Toezicht.
- Een derde van de leden, doch niet de meerderheid wordt benoemd op bindende voordracht van de geleding ouders van de GMR.

- Een lid wordt benoemd op bindende voordracht van de GMR.
- De overige leden worden benoemd op voordracht van de Raad van Toezicht.
- Bij voordrachten en benoemingen wordt ernaar gestreefd de Raad van Toezicht voldoende representatief te laten zijn voor de maatschappelijke omgeving, tenminste op punten als regionale spreiding en actieve beschikking over relevante netwerken.
- Als profielschets voor toezichthouders geldt:
 - werken volgens de code Goed Onderwijsbestuur;
 - actief in voor de stichting relevante sectoren en netwerken;
 - algemeen analytisch denkvermogen;
 - affiniteit met (voortgezet)onderwijs, maar de toezichthouder mag niet als bestuurder of eindverantwoordelijk schoolleider werkzaam zijn bij een andere onderwijsinstelling binnen de sector Voortgezet Onderwijs;
 - actief en nieuwsgierig;
 - in staat en bereid aan de aanwezigheidsverplichting te voldoen;
 - onafhankelijk en integer.
- De Raad van Toezicht streeft een pluriforme samenstelling na. Er wordt gericht gezocht naar deskundigheid als voorzitter of naar deskundigheid op financieel, juridisch of anderszins relevant terrein.

Deel 2: Spelregels inzake de relatie van de Raad van Toezicht met de bestuurder, c.q. met de organisatie

In de statuten is geregeld hoe de Raad van Toezicht zich verhoudt tot de bestuurder. In aanvulling daarop, en ter precisering daarvan gelden de volgende regels:

Criteria van toezicht

- De Raad van Toezicht expliciteert zijn criteria van toezicht zodanig, dat de beoordeling van de prestatie en van het opereren van de bestuurder en van zijn organisatie geschiedt tegen vooraf geformuleerde criteria.
- Gezien de toezichthoudende verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht op de doelrealisatie, doet de Raad van Toezicht vooraf expliciet en op hoofdlijnen uitspraak welke resultaatverwachting, behaald bij welke doelgroep en tegen welke kosten en/of prioriteit, het de prestatie van de bestuurder c.q. de organisatie zal beoordelen.
- Gezien de toezichthoudende verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht op de algemene gang van zaken, doet de Raad van Toezicht vooraf expliciet en op hoofdlijnen uitspraak buiten welke kaders het opereren van de bestuurder c.q. de organisatie zijn goedkeuring aan beleid zou onthouden.
- De Raad van Toezicht beperkt zich bij het bovenstaande tot zodanige uitspraken op hoofdlijnen, dat het niet treedt in de bevoegdheid van de bestuurder om zelfstandig, strategisch, tactisch en operationeel beleid te voeren.
- Zolang dat beleid van de bestuurder een redelijke operationalisering is van die criteria en het zich voldoende bewijsbaar beweegt binnen de grenzen van die criteria, kan de bestuurder op de goedkeuring van zijn beleid door de Raad van Toezicht rekenen.

Instrumenten van toezicht

- De Raad van Toezicht kiest voor zijn toezicht uit de volgende instrumenten:
 - verantwoordingsverslag door of namens de bestuurder;
 - externe audit door accountant, inspectie of auditcommissie;
 - rechtstreeks inspectie door de Raad van Toezicht of enkele van zijn leden.
- De bestuurder en de Raad van Toezicht komen jaarlijks overeen in welke frequentie en op welke momenten van het jaar een verantwoordingsverslag zal

voorliggen, waarin het de Raad van Toezicht mogelijk wordt gemaakt op de realisering c.q. naleving van de door hem vastgestelde criteria toe te zien. Zij komen eveneens overeen op welke momenten en over welke criteria andere instrumenten dan het verantwoordingsverslag zullen worden ingezet.

- Het resultaat van dit overleg wordt als bijlage aan dit toezichtstatuut toegevoegd en is te beschouwen als een integraal onderdeel daarvan.

Verantwoordingsrapportages

Voor een goede gang van zaken bij het aanleveren en beoordelen van verantwoordingsrapportages gelden de volgende nadere regels:

- De bestuurder richt zijn rapportages zodanig in, dat aan de Raad van Toezicht de gelegenheid wordt geboden om zijn interpretaties/operationalisering van de criteria op redelijkheid te beoordelen en te toetsen of de realisering en/of naleving voldoende bewezen te verklaren valt.
- Bij gebruik van één of meer andere toezichtinstrumenten verplicht de Raad van Toezicht zich om de daaruit voortkomende informatie aan dezelfde maatstaf te onderwerpen.

Beoordeling van de prestaties in relatie tot beoordeling van de bestuurder

- Het voldoen aan de door de Raad van Toezicht gestelde doelen, binnen de door de Raad van Toezicht geformuleerde kaders, is te beschouwen als voldoende grond voor positieve beoordeling van de bestuurder.
- De Raad van Toezicht komt met de bestuurder overeen wanneer en hoe het tot vaststelling komt van het voorgaande punt. Daarin kan ook worden overeengekomen welke beloning, c.q. sanctie zal gelden bij respectievelijk behalen of in gebreke blijven. Als een dergelijke overeenkomst tot stand komt, is het raadzaam deze als bijlage bij (en daarmee als integraal onderdeel van) dit statuut te voegen.

Deel 3: Nadere regels inzake het functioneren van de Raad van Toezicht

In dit deel komen de spel- en gedragsregels aan de orde die, in aanvulling op wat reeds in de statuten is geregeld, nodig zijn om het functioneren van de Raad van Toezicht te reguleren en te optimaliseren.

Taakomschrijving van de Raad van Toezicht

Vanuit zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid voor toezicht op doelrealisatie en op een verantwoorde gang van zaken, stelt de Raad van toezicht zich tot taak:

- zich te oriënteren op de relevante belanghebbenden en aan hen verantwoording af te leggen
- regels op te stellen voor zijn eigen werkwijze, waaronder regels voor de wijze waarop hij het toezicht inricht;
- regelmatig het eigen functioneren als Raad van Toezicht te evalueren tegen voornoemde regels;
- criteria op te stellen waaraan het beleid en het opereren van de bestuurder wordt getoetst;
- regelmatig toezicht te houden op dat beleid en dat opereren, tegen het licht van de geformuleerde criteria;
- de bestuurder van advies te dienen, onverminderd het recht van de bestuurder om anders te beslissen.

Voor die bestuursbeslissingen waarvoor de Raad van Toezicht in zijn statuten heeft bepaald dat deze vooraf ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht moeten worden voorgelegd, gelden in principe dezelfde criteria waaraan het beleid en het opereren van de bestuurder wordt getoetst.

Samenstelling van de Raad van Toezicht

Voor de samenstelling van de Raad van Toezicht gelden de volgende criteria:

- de criteria als genoemd in de statuten;
- de criteria als genoemd in Deel 1 van dit statuut;
- overige criteria van deskundigheid en betrokkenheid, zodanig dat de Raad van Toezicht beschikt over een mengeling van kennis van en affiniteit met de maatschappelijke, onderwijskundige, financiële en juridische positie van de organisatie.

Ter voorbereiding van een voordracht aan de gemeenten zoekt de Raad van Toezicht naar geschikte kandidaten via open, transparante procedures van werving en selectie. De vast te stellen procedure maakt als bijlage deel uit van dit toezichtstatuut.

Taakomschrijving voorzitter

De voorzitter ziet toe op de consistentie en integriteit van het werk van de Raad van Toezicht.

De voorzitter ziet erop toe dat de Raad van Toezicht zich aan zijn afspraken houdt en aan die welke hem wettelijk of door aangegane verplichtingen zijn opgelegd.

De voorzitter ziet erop toe dat geen discussie plaatsvindt of beslissingen worden genomen die tot het duidelijke terrein van de bestuurder behoren.

De voorzitter is bevoegd om binnen het raamwerk van uitspraken die de Raad van Toezicht heeft gedaan over zijn eigen werkwijze zelf beslissingen terzake te nemen.

De voorzitter is niet bevoegd aanvullende criteria te stellen aan de bestuurder, anders dan de criteria die door de Raad van Toezicht zijn geformuleerd.

De voorzitter vertegenwoordigt in voorkomende gevallen de Raad van Toezicht bij derden. Bij externe vertegenwoordiging strekt het mandaat van de voorzitter zich uit tot het vastgestelde Raad van Toezichtbeleid en de hem hierdoor gegeven beleidsruimte.

De Raad van Toezicht kan ook een ander lid uit zijn midden of de bestuurder opdragen de Raad van toezicht te vertegenwoordigen.

Introductie nieuwe toezichthouders

Aan elke kandidaat-toezichthouder wordt vooraf informatie verstrekt over de vigerende werkwijze van de Raad van toezicht in casu van het onderhavige toezichtstatuut, alsmede over al datgene wat voor het scheppen van een heldere en reële verwachting gewenst is.

Nieuwe leden van de Raad van Toezicht doorlopen een introductieprogramma waarin aandacht wordt besteed aan:

- de vigerende besturingsfilosofie en werkwijze van de Raad van Toezicht;
- de statuten en het toezichtstatuut;
- recente relevante beleidsdocumenten, zoals beleidsplan, begroting en jaarverslag.

Zelfevaluatie en educatie van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht evalueert periodiek, doch tenminste eenmaal per jaar, zijn eigen functioneren. De uitspraken en regels gedaan in dit toezichtstatuut, vormen daarbij de maatstaf. Hiervan wordt een verslag gemaakt, dat wordt bewaard in het archief.

De Raad van Toezicht bespreekt regelmatig welke nadere training, opleiding of informatievoorziening nodig of gewenst is voor het op peil houden van het functioneren van de Raad van Toezicht.

Agendaplanning

Om zijn werk naar behoren te doen, zal de Raad van Toezicht een jaarplanning hanteren waarin tenminste wordt vastgesteld:

- wanneer en met welke regelmaat contact met de achterban wordt onderhouden;
- wanneer en met welke regelmaat wordt vergaderd;
- wanneer en met welke regelmaat monitoringinformatie wordt verlangd.

Tenminste eenmaal per jaar agendeert en beslist de Raad van Toezicht opnieuw over de doelstellingen van de stichting.

Voor het opstellen van de agenda maakt de Raad van Toezicht een agendaformat, dat hem helpt geëigende agendapunten van niet-geëigende punten te onderscheiden. Dat format wordt als bijlage aan dit statuut toegevoegd.

Commissies

Als de Raad van Toezicht commissies of werkgroepen inricht, dan gebeurt dat uitsluitend met een opdracht die bijdraagt aan de besluitvorming van de Raad van Toezicht als geheel en die niet in strijd is met de bestuurlijke bevoegdheid van de bestuurder. De Raad van Toezicht kent twee vaste commissies: de auditcommissie en de renumeratiecommissie.

Vergoeding

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een redelijke en maatschappelijke verantwoorde vergoeding voor hun activiteiten als lid.